

WOLF, Johann W. (Keulen 23 april 1817 – Hofheim 29 juni 1855).

Men is het heden nog niet helemaal eens over de betekenis van de Keulse germanist Wolf, een leerling van J. Grimm, die tijdens zijn verblijf in België (1840-1847) al een omstreden figuur was. Het staat nochtans vast dat Wolf dezelfde motivering had als **August Hoffmann von Fallersleben, Johann Uhland** en anderen voor zijn contact met Vlaanderen: de belangstelling voor de gemeenschappelijke Germaanse oorsprong. Via het onderzoek van Oud-Nederlandse bronnen, beginnend met de Hulthemse handschriften, werd de zeer actieve Wolf al gauw een vurig voorstander van de V.B. In zijn tijdschriften *De Broederhand*, *Grootmoederken*, *Wodana* en in zijn bijdragen in *Vlaemsch België* verdedigde hij een Nederlandse spelling die zo dicht mogelijk aanleunde bij de Hoog-Duitse en voor de verdere evolutie van de V.B. koos hij de germanofiele richting. Hierdoor werd hij spoedig het doelwit van de meer anti-Duitse stromingen: te Brussel verstoorden studenten zijn lezingen; **Jan Nolet de Brauwere van Steeland** werd zijn persoonlijke vijand; de katholieke pers slingerde hem het scheldwoord "Germaniljon" naar het hoofd en overal stond hij als pan-Germaan en zelfs als Pruisisch agent bekend. Dit alles dwong hem ertoe in 1847 zijn geliefd Vlaanderen ontgoocheld te verlaten en naar Duitsland (Darmstadt) terug te keren.

Van de Duitsers die zich in die jaren als filoloog, in het bijzonder als ontdekker en uitgever van oude Germaanse literatuur manifesteerden, is Wolf na Hoffmann von Fallersleben degene die zich het verdienstelijkst heeft gemaakt. Lidmaatschappen en erelidmaatschappen van verschillende verenigingen vielen hem dan ook, zoals bijna alle Duitse bezoekers van Vlaanderen, te beurt. Geestverwanten als **Johan M. Dautzenberg** hebben nog lange jaren met hem gecorrespondeerd.

WERKEN: Artikelen in *Wodana* (1843-1851); *De Broederhand* (1845-1846); – *Niederländische Sagen*, 1843.

LITERATUUR: A. Schmidt, *J.W. Wolf. Zijn leven en zijn werk*, RUG, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1943; – M. Moonen, *Johann-Wilhelm Wolf*, 1944; – H. von der Dunk, *Der deutsche Vormärz und Belgien 1830-1848*, 1966; – P.H. Nelde, *Flandern in der Sicht Hoffmanns von Fallersleben*, 1967.

PETER H. NELDE*